

EUROPEES PARLEMENT

2009 - 2014

Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid

2011/0172(COD)

21.12.2011

ADVIES

van de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid

aan de Commissie industrie, onderzoek en energie

over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad
betreffende energie-efficiëntie en houdende intrekking van de Richtlijnen
2004/8/EG en 2006/32/EG
(COM(2011)0370 – C7-0168/2011 – 2011/0172(COD))

Rapporteur voor advies: Edite Estrela

PA_Legam

BEKNOPTE MOTIVERING

Energie-efficiëntie is een van de belangrijkste onderdelen van het in de Europa 2020-strategie aangekondigde kerninitiatief "Efficiënt gebruik van hulpbronnen". Zoals omschreven in de mededeling van de Commissie "Routekaart naar een concurrerende koolstofarme economie in 2050", is energie-efficiëntie een van de aspecten van een koolstofarme economie die kan bijdragen tot het scheppen van nieuwe banen op zowel korte als lange termijn, via meer onderwijs, opleiding, programma's ter bevordering van de acceptatie van nieuwe technologieën, O&O en ondernemerschap.

In dit voorstel voor een richtlijn wordt benadrukt dat overschakeling op een energie-efficiëntere economie ook de concurrentiepositie van de Europese industrie zal verbeteren, door economische groei te stimuleren en hoogwaardige banen te scheppen in verschillende aan energie-efficiëntie gerelateerde sectoren. Ook worden maatregelen voorgesteld voor het wegnemen van niet-regelgevende belemmeringen voor energie-efficiëntie, zoals het bieden van scholing, opleiding, specifieke informatie en technische ondersteuning met betrekking tot energie-efficiëntie. Volgens de rapporteur biedt dit voorstel voor een richtlijn de gelegenheid om te onderstrepen dat het belangrijk is dat vrouwen toegang hebben tot specialistische opleiding, zodat de doelstellingen van energie-efficiëntie kunnen worden bereikt en deze toekomstige banen in sectoren die verband houden met energie-efficiëntie later door vrouwen kunnen worden bekleed.

Voorts wordt er in dit advies op gewezen dat de lidstaten met de maatregelen voor het behalen van de energie-efficiëntiedoelstellingen ook een sociale doelstelling zouden moeten nastreven, door ook maatregelen op te nemen voor huishoudens die met energiearmoede kampen en voor de sociale woningbouw. Er moeten speciale maatregelen worden getroffen voor kwetsbare sociale groepen, om deze huishoudens te helpen de energie-efficiëntie van hun woningen te verbeteren en de energiekosten te verlagen. Bij het ontwerp van deze maatregelen moet ook rekening worden gehouden met het genderperspectief.

AMENDEMENTEN

De Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid verzoekt de ten principale bevoegde Commissie industrie, onderzoek en energie onderstaande amendementen in haar verslag op te nemen:

Amendement 1

Voorstel voor een richtlijn Overweging 3 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(3 bis) In 2010 heeft de Commissie een strategie aangenomen voor de

bevordering van gelijkheid tussen mannen en vrouwen in Europa, die met name gericht is op een betere benutting van de capaciteiten van vrouwen, om zo bij te dragen aan de algemene economische en sociale doelstellingen van de EU. Op nationaal, Europees en internationaal niveau zijn vrouwen ondervertegenwoordigd in de energiesector en heerst er een gebrek aan genderspecifieke benaderingen en vereisten. Daarom, en om de EU-strategie voor gendergelijkheid op nationaal niveau te kunnen uitvoeren, moeten de lidstaten deze strategie toepassen door al hun beleidsmaatregelen te toetsen op de verschillende effecten op mannen en vrouwen, en door onderzoek te verrichten naar energie en de duurzame productie en consumptie van energie, in nauwe samenwerking met energiegerelateerde bedrijfstakken, instellingen, organisaties en beleidsmakers.

Amendement 2

Voorstel voor een richtlijn Overweging 16

Door de Commissie voorgestelde tekst

(16) Een aantal gemeenten en andere openbare instellingen in de lidstaten hebben al geïntegreerde benaderingen voor energiebesparing en -voorziening doorgevoerd, bijvoorbeeld via duurzame energieactieplannen, zoals *degene* die *ontwikkeld werden onder* het initiatief "convenant van burgemeesters", evenals geïntegreerde stedelijke benaderingen die verder gaan dan individuele interventies in gebouwen of vormen van vervoer. De lidstaten moeten de gemeenten en andere openbare instellingen aanmoedigen om geïntegreerde en duurzame energie-efficiëntieplannen met duidelijke doelstellingen vast te stellen, de burgers bij

Amendement

(16) Een aantal gemeenten en andere openbare instellingen in de lidstaten hebben al geïntegreerde benaderingen voor energiebesparing en -voorziening doorgevoerd, bijvoorbeeld via duurzame energieactieplannen – zoals die *in het kader van* het initiatief "convenant van burgemeesters" – evenals geïntegreerde stedelijke benaderingen die verder gaan dan individuele interventies in gebouwen of vormen van vervoer, ***met het oog op het ontwerpen van "lage-energiesteden en -regio's". In dit concept van "lage-energiesteden en -regio's" worden energievraagstukken beschouwd als een essentieel onderdeel van stedelijke en***

de ontwikkeling en uitvoering daarvan te betrekken en hen goed te informeren over de inhoud ervan en de vooruitgang die geboekt wordt als de doelstellingen gehaald worden. Dergelijke plannen kunnen aanzienlijke energiebesparingen opleveren, vooral als ze uitgevoerd worden aan de hand van energiebeheersystemen die de betrokken openbare instellingen in staat stellen hun energieverbruik beter te beheren. De uitwisseling van ervaringen tussen steden en andere openbare instellingen moet aangemoedigd worden met betrekking tot de meer innovatieve initiatieven.

regionale ontwikkeling dat in plaatselijke democratische en bestuursprocessen is ingepast. Als randvoorwaarde bij plaatselijke geïntegreerde en duurzame energie-efficiëntieplannen moeten de lidstaten lokale autoriteiten aansporen dergelijke plaatselijke ontwikkelingsstrategieën vast te stellen op basis van een dialoog met plaatselijke publieke, commerciële en sociale belanghebbenden, met inbegrip van sociale partners. De lidstaten moeten ***vervolgens*** de gemeenten en andere openbare instellingen aanmoedigen om geïntegreerde en duurzame energie-efficiëntieplannen met duidelijke doelstellingen vast te stellen, ***de plaatselijke betrokken partijen, met inbegrip van de sociale partners, en de burgers*** bij de ontwikkeling en uitvoering daarvan te betrekken, ***om opleidingen en trainingsprogramma's voor werknemers en ondernemers aan te bieden waardoor deze de benodigde vaardigheden kunnen ontwikkelen***, en hen ***en de burgers*** goed te informeren over de inhoud ervan en de vooruitgang die geboekt wordt als de doelstellingen gehaald worden. Dergelijke plannen kunnen aanzienlijke energiebesparingen opleveren, vooral als ze uitgevoerd worden aan de hand van energiebeheersystemen die de betrokken openbare instellingen in staat stellen hun energieverbruik beter te beheren. De uitwisseling van ervaringen tussen steden en andere openbare instellingen ***en eveneens met en tussen de sociale partners*** moet aangemoedigd worden met betrekking tot de meer innovatieve initiatieven.

Amendement 3

Voorstel voor een richtlijn Overweging 16 bis (nieuw)

(16 bis) De meeste energiebesparingen in huishoudens worden verwezenlijkt door vrouwen. Het is noodzakelijk de verantwoordelijkheid en scholing van vrouwen te bevorderen om zo te zorgen voor energiedeskundigen op technisch en milieuvlak die de energie-efficiëntie van het beheer van particuliere gebouwen kunnen volgen en controleren.

Amendement 4

Voorstel voor een richtlijn Overweging 18

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(18) Uit een beoordeling van de mogelijkheid om een systeem van witte certificaten in te stellen op het niveau van de Unie is gebleken dat een dergelijk systeem in de huidige omstandigheden tot buitensporig hoge administratieve kosten zou leiden en dat het risico bestaat dat de energiebesparingen geconcentreerd zouden worden in een aantal lidstaten en geen ingang zouden vinden in de hele Unie. De laatste doelstelling kan, in dit stadium althans, beter bereikt worden aan de hand van nationale regelingen voor energie-efficiëntieverplichtingen of andere alternatieve maatregelen waarmee dezelfde hoeveelheid energiebesparingen wordt bereikt. De Commissie moet evenwel via een gedelegeerde handeling de voorwaarden bepalen waaronder een lidstaat in de toekomst de in een andere lidstaat gerealiseerde energiebesparingen kan erkennen. Om deze voldoende ambitieus te maken, is het goed dat dergelijke regelingen opgesteld worden binnen een gemeenschappelijk kader op het niveau van de Unie, terwijl de lidstaten toch voldoende flexibiliteit krijgen om rekening te houden met de nationale

(18) Uit een beoordeling van de mogelijkheid om een systeem van witte certificaten in te stellen op het niveau van de Unie is gebleken dat een dergelijk systeem in de huidige omstandigheden tot buitensporig hoge administratieve kosten zou leiden en dat het risico bestaat dat de energiebesparingen geconcentreerd zouden worden in een aantal lidstaten en geen ingang zouden vinden in de hele Unie. De laatste doelstelling kan, in dit stadium althans, beter bereikt worden aan de hand van nationale regelingen voor energie-efficiëntieverplichtingen of andere alternatieve maatregelen waarmee dezelfde hoeveelheid energiebesparingen wordt bereikt. De Commissie moet evenwel via een gedelegeerde handeling de voorwaarden bepalen waaronder een lidstaat in de toekomst de in een andere lidstaat gerealiseerde energiebesparingen kan erkennen. Om deze voldoende ambitieus te maken, is het goed dat dergelijke regelingen opgesteld worden binnen een gemeenschappelijk kader op het niveau van de Unie, terwijl de lidstaten toch voldoende flexibiliteit krijgen om rekening te houden met de nationale

organisatie van de marktspelers, de specifieke context van de energiesector en de gewoonten van de eindafnemers. Het gemeenschappelijke kader moet energienutsbedrijven de mogelijkheid geven energiediensten aan te bieden aan alle eindafnemers, niet alleen aan de afnemers aan wie zij energie verkopen. Dit verhoogt de concurrentie op de energiemarkt omdat energienutsbedrijven hun product kunnen differentiëren door extra energiediensten aan te bieden. Het gemeenschappelijke kader moet de lidstaten in staat stellen in hun nationale regeling vereisten met een sociaal oogmerk op te nemen, vooral om ervoor te zorgen dat kwetsbare klanten toegang hebben tot de voordelen van hogere energie-efficiëntie. Het moet de lidstaten ook toelaten kleine bedrijven vrij te stellen van de energie-efficiëntieverplichting. De mededeling van de Commissie "Small Business Act" legt de beginselen vast die in acht moeten worden genomen door lidstaten die beslissen deze mogelijkheid niet toe te passen.

organisatie van de marktspelers, de specifieke context van de energiesector en de gewoonten van de eindafnemers. Het gemeenschappelijke kader moet energienutsbedrijven de mogelijkheid geven energiediensten aan te bieden aan alle eindafnemers, niet alleen aan de afnemers aan wie zij energie verkopen. Dit verhoogt de concurrentie op de energiemarkt omdat energienutsbedrijven hun product kunnen differentiëren door extra energiediensten aan te bieden. Het gemeenschappelijke kader moet de lidstaten in staat stellen in hun nationale regeling vereisten met een sociaal oogmerk op te nemen, vooral *via specifieke maatregelen en stimulansen* om ervoor te zorgen dat kwetsbare *sociale groepen – zoals bejaarden, mensen met een handicap, alleenstaande ouders en huishoudens met een laag inkomen* – toegang hebben tot de voordelen van hogere energie-efficiëntie *en dat de energie-efficiëntie maatregelen beperkte gevolgen hebben voor de energierekening van de eindverbruiker*. Het moet de lidstaten ook toelaten kleine bedrijven vrij te stellen van de energie-efficiëntieverplichting. De mededeling van de Commissie "Small Business Act" legt de beginselen vast die in acht moeten worden genomen door lidstaten die beslissen deze mogelijkheid niet toe te passen.

Amendement 5

Voorstel voor een richtlijn Overweging 30

Door de Commissie voorgestelde tekst

(30) Er moeten voldoende betrouwbare professionals met deskundigheid op het vlak van energie-efficiëntie beschikbaar zijn om ervoor te zorgen dat deze richtlijn doelmatig en tijdig uitgevoerd wordt, bijvoorbeeld bij de naleving van de

Amendement

(30) Er moeten voldoende betrouwbare professionals met deskundigheid op het vlak van energie-efficiëntie beschikbaar zijn om ervoor te zorgen dat deze richtlijn doelmatig en tijdig uitgevoerd wordt, *waarbij gelijke deelname van zowel*

vereisten met betrekking tot energieaudits en de tenuitvoerlegging van de regelingen voor energie-efficiëntieverplichtingen. Hiervoor moeten de lidstaten certificatieregelingen opstellen voor de aanbieders van energiediensten, energieaudits en andere maatregelen ter verbetering van de energie-efficiëntie.

mannelijke als vrouwelijke professionals moet worden gewaarborgd, bijvoorbeeld bij de naleving van de vereisten met betrekking tot energieaudits en de tenuitvoerlegging van de regelingen voor energie-efficiëntieverplichtingen. Hiervoor moeten de lidstaten certificatieregelingen opstellen voor de aanbieders van energiediensten, energieaudits en andere maatregelen ter verbetering van de energie-efficiëntie.

Amendement 6

Voorstel voor een richtlijn Overweging 30 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(30 bis) De kinderen van vandaag zijn de werknemers, ingenieurs, architecten, ondernemers en energiegebruikers van morgen. Hun besluiten zullen van invloed zijn op de wijze waarop de samenleving in de toekomst energie gaat produceren en gebruiken. In dit verband speelt energie-educatie een belangrijke rol, want daarmee kan volgende generaties worden uitgelegd hoe zij door hun manier van leven en eigen gedrag kunnen bijdragen aan een efficiënt energiegebruik.

Amendement 7

Voorstel voor een richtlijn Overweging 33 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(33 bis) De nodige middelen moeten ter beschikking worden gesteld voor de ondersteuning van specifieke onderwijs-, opleidings- en informatieprogramma's waarin ook rekening wordt gehouden met het genderperspectief. De lidstaten moeten worden aangemoedigd hun beroepsonderwijs en opleidingscurricula

aan te passen aan de nieuwe kwalificatiebehoeften, waarbij zij moeten toezien op gelijke toegang tot en deelname aan deze opleidingsprogramma's van zowel mannen als vrouwen, en hen specifieke begeleiding en informatie moeten bieden.

Amendement 8

Voorstel voor een richtlijn Artikel 4 – lid 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

1. Onverminderd artikel 7 van Richtlijn 2010/31/EU zorgen de lidstaten ervoor dat vanaf 1 januari 2014 jaarlijks 3 % van de totale vloeroppervlakte die eigendom is van hun overheidsinstanties, wordt gerenoveerd om aan de minimumeisen inzake energieprestaties te voldoen die door de betrokken lidstaat zijn vastgelegd op grond van artikel 4 van Richtlijn 2010/31/EU. Deze 3 % wordt berekend op de totale vloeroppervlakte van de gebouwen **met een totale werkbare vloeroppervlakte van meer dan 250 m²**, die in het bezit zijn van de overheidsinstanties van de betrokken lidstaat en die op 1 januari van ieder jaar niet voldoen aan de nationale minimumeisen inzake energieprestaties, zoals vastgelegd op grond van artikel 4 van Richtlijn 2010/31/EU.

Amendement 9

Voorstel voor een richtlijn Artikel 4 – lid 1 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

1. Onverminderd artikel 7 van Richtlijn 2010/31/EU zorgen de lidstaten ervoor dat vanaf 1 januari 2014 jaarlijks 3% van de totale vloeroppervlakte die eigendom is van hun overheidsinstanties, wordt gerenoveerd om aan de minimumeisen inzake energieprestaties te voldoen die door de betrokken lidstaat zijn vastgelegd op grond van artikel 4 van Richtlijn 2010/31/EU. Deze 3% wordt berekend op de totale vloeroppervlakte van de gebouwen die in het bezit zijn van de overheidsinstanties van de betrokken lidstaat, **met inbegrip van sociale woningen**, en die op 1 januari van ieder jaar niet voldoen aan de nationale minimumeisen inzake energieprestaties, zoals vastgelegd op grond van artikel 4 van Richtlijn 2010/31/EU.

deelnemen. Met name vrouwen moeten bij dit proces worden betrokken, aangezien zij in privéhuishoudens de meeste beslissingen nemen en de voornaamste gebruikers zijn met betrekking tot efficiënte energie, en via hun dagelijkse gezinsinteractie de basis leggen voor bewust en duurzaam energiegebruik door gezinsleden.

Amendement 10

Voorstel voor een richtlijn Artikel 4 – lid 4 – letter a

Door de Commissie voorgestelde tekst

a) een energie-efficiëntieplan vast te stellen, dat op zichzelf staat of deel uitmaakt van een breder klimaat- of milieuplan, met specifieke doelstellingen inzake energiebesparing, *om de energie-efficiëntie* van de betrokken overheidsinstantie voortdurend te verbeteren;

Amendement

a) een *geïntegreerd en duurzaam* energie-efficiëntieplan vast te stellen, dat op zichzelf staat of deel uitmaakt van een breder klimaat- of milieuplan, met specifieke doelstellingen inzake energiebesparing *en ook specifieke maatregelen tegen energiearmoede, teneinde de energiebesparing en -efficiëntie* van de betrokken overheidsinstantie voortdurend te verbeteren;

Amendement 11

Voorstel voor een richtlijn Artikel 6 – lid 4 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

4 bis. De lidstaten nemen eisen met een sociale doelstelling op in de besparingsverplichtingen die zij opleggen, waaronder de eis de maatregelen uit te voeren in huishoudens die met energiearmoede kampen of in sociale woningen, waarbij de behoeften van kwetsbare sociale groepen in ogenschouw worden genomen en passende stimulansen worden geboden om de energie-efficiëntie van hun huishoudens

te verbeteren.

Amendement 12

Voorstel voor een richtlijn Artikel 6 – lid 5 – letter a

Door de Commissie voorgestelde tekst

a) eisen met een sociale doelstelling opnemen in de besparingsverplichtingen die zij opleggen, waaronder de eis de maatregelen uit te voeren in huishoudens die met energiearmoede kampen of in sociale woningen;

Amendement

Schrappen

Amendement 13

Voorstel voor een richtlijn Artikel 6 – lid 5 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

5 bis. De lidstaten wordt verzocht gebruik te maken van de vaardigheden van vrouwen op het gebied van 'duurzaam huishouden'. Zij kunnen ter plekke scholing en advies bieden. Scholing zou bijvoorbeeld de volgende punten omvatten: gericht boodschappen doen om het inkopen van te grote hoeveelheden te vermijden, bewust gebruik van voedsel om verspilling tegen te gaan, het letten op energie-efficiëntieclassen bij het kopen van nieuwe huishoudelijke apparaten, correct gebruik van verwarming en ventilatie en een energiebewuste omgang met huishoudelijke apparaten.

Amendement 14

Voorstel voor een richtlijn Artikel 6 – lid 7 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

7 bis. De lidstaten helpen, onder meer door adequate financiering van opleidingsprogramma's, ervoor te zorgen dat het recht op informatie en raadpleging uitdrukkelijk ook van toepassing is op energie-efficiëntie.

Amendement 15

Voorstel voor een richtlijn Artikel 6 – lid 10 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

10 bis. De Commissie draagt er, onder meer door de opnemings van een hoofdstuk over energie-efficiëntie in de opleidingsprogramma's voor de sociale partners en door een adequate financiering van deze programma's, toe bij dat de opdracht van de Europese organen voor sociaal overleg (Europese ondernemingsraden, Europese sectorale comités voor sociaal overleg en Europese ondernemingsraden voor werkgelegenheid en vaardigheden) wordt uitgebreid met energie-efficiëntie.

Amendement 16

Voorstel voor een richtlijn Artikel 15 – lid 1 – alinea 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

Deze maatregelen voor het wegnemen van belemmeringen kunnen het voorzien van stimulansen, het intrekken of wijzigen van juridische of wettelijke bepalingen of aannemen van richtsnoeren en interpretatieve mededelingen omvatten. Deze maatregelen kunnen worden gecombineerd met de verstrekking van scholing, opleiding en specifieke

Deze maatregelen voor het wegnemen van belemmeringen kunnen het voorzien van stimulansen, het intrekken of wijzigen van juridische of wettelijke bepalingen of aannemen van richtsnoeren en interpretatieve mededelingen omvatten. Deze maatregelen kunnen worden gecombineerd met de verstrekking van scholing, opleiding en specifieke

informatie en technische ondersteuning
inzake energie-efficiëntie.

informatie en technische ondersteuning
inzake energie-efficiëntie ***waarbij tevens
rekening wordt gehouden met het
genderperspectief.***

Amendement 17

Voorstel voor een richtlijn Artikel 15 – lid 1 – alinea 2 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

***De lidstaten wordt verzocht adequate
maatregelen te nemen ter bevordering van
energie-educatie binnen het gezin, op
school en in de samenleving, met name
wat betreft de kennis hoe ieder individu
door zijn eigen gedrag kan bijdragen aan
een efficiënter en duurzamer
energiegebruik.***

PROCEDURE

Titel	Energie-efficiëntie, intrekking van Richtlijnen 2004/8/EG en 2006/32/EG
Document- en procedurenummers	COM(2011)0370 – C7-0168/2011 – 2011/0172(COD)
Commissie ten principale Datum bekendmaking	ITRE 7.7.2011
Medeadviserende commissie(s) Datum bekendmaking	FEMM 17.11.2011
Rapporteur(s) Datum benoeming	Edite Estrela 3.10.2011
Datum goedkeuring	20.12.2011
Uitslag eindstemming	+: 25 –: 0 0: 4
Bij de eindstemming aanwezige leden	Regina Bastos, Edit Bauer, Andrea Češková, Marije Cornelissen, Silvia Costa, Tadeusz Cymański, Edite Estrela, Iratxe García Pérez, Zita Gurmai, Mikael Gustafsson, Mary Honeyball, Lívia Járóka, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Nicole Kiil-Nielsen, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Barbara Matera, Elisabeth Morin-Chartier, Siiri Oviir, Antonyia Parvanova, Raül Romeva i Rueda, Nicole Sinclaire, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Marc Tarabella, Britta Thomsen, Marina Yannakoudakis
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)	Kent Johansson, Christa Kläß, Mariya Nedelcheva, Angelika Werthmann